

מגייר עצמו דבעינן שימול ויטבול ויכניס עצמו לכלל ישראל, ומדין שליחות שייך ע"י מעשה השליח להחשב כאילו המשלח פועל הגירות, ובאופן דמהני שליחות מהני אף זכייה, דגם ע"י זכייה מהני שיהא כאילו הזוכה עשה המעשה, משא"כ בקטן דלא מהני שליחות להחשב מעשה השליח כמעשה הקטן ה"ה דלא מהני זכייה. אמנם דעת התוס' בסנהדרין דלא בעינן שיהא הקטן מגייר עצמו ואין הקטן פועל כלל חלות הגירות, אלא הבי"ד פועלים חלות הגירות עבורו, והבי"ד המה מגיירים אותו, אלא דמאחר דהוא זוכה בעצמו ובגופו שנעשה גר ונכנס תחת כנפי השכינה, ואתינן עלה מדין זכייה מאחר שאנו עושים מעשה הגירות בכדי שהוא יזכה בעצמו להעשות גר, והאי זכייה מהני אף במקום דליכא שליחות ודו"ק, אלא דעדיין צע"ק דמלשון התוס' סנהדרין שם משמע דהגר עצמו פועל מעשה הגירות.

אלא דכ"ז היכא דתורם משל בעל הכרי על הכרי, דמאחר דהוא של בעל הבית וא"י לעשות פירות של בעל הבית תרומה, משו"ה בעינן לשליחותו על עצם ההפרשה, ומשו"ה נמצא דהבעה"ב הוא התורם והוא הפועל חלות התרומה, וזה הוא דנתחדש בתרומה דבעינן שיהא מדעת התורם דא"א לעשותו תורם שלא מדעתו. אך כשמפריש מפירותיו על הכרי של חברו, דאז הוא בעצמו התורם ואין בעל הכרי פועל חלות התרומה ע"י מעשה ההפרשה שלו לא בעינן דעתו לכך, אלא דבעינן שיחול תרומה על הכרי ומאחר שהכרי אינו שלו אתינן עלה מדין זכייה דזכין לאדם שלא בפניו, כדי להפקיע את הכרי מטבול, ובוזה לא בעינן שיהא לדעתו.

ובזה יבואר לנכון סברת התוס' דמהני זכייה מדאורייתא, דהא דהיכא דלא מהני שליחות אף זכייה לא מהני וכמש"כ התוס' בכתובות, היינו היכא דבעינן ע"י זכייה עבור הקטן שיהא הקטן

סימן כח

בענין גר קטן (ב)

מי שעושה מעשה הזכייה מ"מ הלא המקבל והזוכה הוא העובר ועובר א"י לקבל ולזכות נכסים. ויש להביא ראיה לזה ממש"כ הרא"ש בפ"ט דבבא בתרא (סוף סי' ה') גבי הא דפסקין כרב נחמן דהמזכה לעובר לכשתלד קנה, וז"ל הרא"ש שם: "ומיירי שלא הקנה לו בקנין סודר דלכשילד הדר סודר למריה וגם לא בחזקה, אלא במשיכה וישנו ברשות הזוכה כשנולד העובר או דקאי באגם או קרקע בשטר והשטר ביד הזוכה כשנולד" עכ"ל.

הרי מפורש דבאמת מעשה הזכייה יכולים לעשות גם בעד עובר אלא דא"א לקבל ולזכות בשבילו והלכך חל הקנין והוא זוכה כשילד, והוי כאומר לחבירו משוך פרה זו ולא תקנה עד לאחר ל' דקנה אם עומדת באגם, ואם נאמה דא"א לעשות מעשה זכייה בעד עובר א"כ מה לי דעומדת באגם הלא לא היה כלל מעשה זכייה בעדו ואין יקנה

[יא, א] בתוס' ד"ה מטבילין כתבו דגירות לקטן הוא מדרבנן כיון דאין שליחות לקטן, דלא משכחת לה גר קטן מדאורייתא אלא במעוברת שנתגיירה. והק' הגרעק"א דהניחא למ"ד עובר ירך אמו שפיר הוי גר מן התורה משום דמהני גירות האם גם להעובר, אבל למ"ד עובר לאו ירך אמו הא העובר צריך גירות בפני עצמו, והאיך משכח"ל גר קטן מדאורייתא כיון דאין זכייה לקטן, ע"ש. ובהפלאה הקשה דאף אי איכא זכיה לקטן מדאורייתא מ"מ עובר ודאי אין לו זכיה דהא המזכה לעובר לא קנה, ע"ש.

וליישב קושית הבעל הפלאה י"ל, דהא דאין מזכין לעובר אין זה משום דאין יכולים לעשות מעשה זכייה בעד עובר, דלגבי זה לא גרע עובר מקטן, אלא הא דאין מזכין לעובר הוא משום דעובר אינו יכול לקבל ולזכות בנכסים, ואפי' כשיש

חידושי כתובות יא, א